PRAVDA (DŽŇÁNA JÓGA)

Pole a vědomí pole

Vybráno ze Satsangů 23.2.2001 a 21.2.2005

.....

Óm Šrí Paramátmane Namaha

Než získáte přímou duchovní zkušenost, snažte se principům nejprve porozumět racionálně. Velmi vám v tom může pomoci číst do hloubky znovu a znovu Bhagavadgítu. Všechno je tam vysvětleno.

V Bhagavadgítě popisuje Pán svoji dvojí přirozenost: nižší a vyšší. Nižší přirozenost se neustále proměňuje a patří do ní naše tělo, smysly, mysl, intelekt a ego. Zároveň s nimi existuje i druhá, vyšší přirozenost, a tou je životní princip, duše (*"džíva"*). Je velmi obtížné překládat z jednoho jazyka do druhého. Spíše než o životním principu je přiléhavější mluvit o vědomí. Na jedné straně jsou v individuálním vědomí obsaženy prvky jako je tělo, smysly, mysl a hmotný svět. Na druhé straně je v individuálním vědomí přítomno i nekonečné Vědomí. Individuální vědomí je zároveň součástí nekonečného Vědomí. Jedinou potíží je to, že se individuální vědomí ztotožňuje s tělem, smysly, myslí atd., zatímco by se mohlo ztotožnit s nekonečným Vědomím, s Bohem.

Přál bych si, abyste tomu více porozuměli. Vše je různými způsoby popsáno v Bhagavadgítě. Například v následujících verších.

Bhagavadgíta, kapitola 13, verš 1:

„Šrí Bhagaván pravil: Toto tělo, Ardžuno, je označováno jako pole (Kšetra) a o tom, kdo si ho uvědomuje, se mudrci, postřehující pravdu o těchto dvou, zmiňují jako o Poznávajícím (Kšetradžna)."

K tělu, které je ve verši označováno jako pole, můžete připojit i smysly, mysl, intelekt, ego atd. Pán říká: „Podívej, Ardžuno, tvoje tělo je jako pole. Ve tvém těle je ale ještě další princip, který tělo poznává. Je to Poznávající, který si tělo uvědomuje."

Každý má s touto pravdou osobní zkušenost. Uvědomujeme si: „Tohle je moje tělo a já o něm vím. Moje uvědomování si těla je něco odděleného od těla samotného." Máme tělo a zároveň jakýsi faktor, který si ho uvědomuje. Jinými slovy – existuje v nás pole a ten, kdo ho poznává.

Co se děje, když tělo umírá? Po smrti ještě stále existuje tělo, ale už v něm není Poznávající. Můžeme také mluvit o živém a neživém aspektu. Tělo samo o sobě je bez toho, kdo si ho uvědomuje, neživé.

Máme tu tedy dva prvky – tělo a toho, kdo tělo poznává. Existují dva odlišné faktory – tělo a princip, který poznává a uvědomuje si. Ve skutečnosti je tím Poznávajícím ve všech tělech sám Bůh. Jsme součástí nekonečného Vědomí. Když se

necháme omezit svým tělem, považujeme se za konečné bytí. V tom spočívá celý problém.

I když při meditaci učiníme všechna opatření a najdeme si sebeklidnější místo, nikdy nemáme jistotu, že nebudeme ničím vyrušováni. Nemůžeme zabránit dítěti v pláči nebo ženě v praní prádla. Mají svou práci. Jak byste je mohli zastavit ? Měli byste pochopit, že to, co se děje, se děje v poli. Pláč dítěte či zvuky vznikající při praní se odehrávají v poli. Uvědomění si zvuků je jiným prvkem. Je důležité pochopit, že jste tím, kdo si dění v poli uvědomuje, a ne polem. Potom vás přestanou zvuky rušit. Nic z pole vás nemůže ohrozit.

Můžeme použít příklad světla, které tuto místnost – pole – osvětluje. Ve skutečnosti jste jako světlo lampy osvětlující tuto místnost. Do světla v místnosti přiletí dveřmi třeba moucha. Moucha nemůže světlu nic udělat. Světlo jen umožňuje, abychom si mouchy všimli. Světlo není mouchou nijak ovlivněno či poskvrněno. Předpokládejme, že přiletí orel. Ani pak tím není světlo nijak dotčeno. Světlo je stále stejné, i když přiletí papoušek, do místnosti vejde krásná dívka nebo velmi ošklivý muž. Na světlo to nijak nepůsobí. Světlo není ovlivněno polem, které osvětluje. Světlo zůstává stejné. Stejně tak jsme i my ve skutečnosti těmi, kdo si pole uvědomují. Od pole oddělenému Poznání se nic nemůže stát. Nemůžeme být ničím vyrušeni.

Proč jsme tedy často rozrušení a podráždění? Proč se rozčilujeme, že se něco neděje správným způsobem? Protože se ztotožňujeme s polem. Zapomínáme, že nejsme polem, ale tím, kdo si ho uvědomuje. Jediný problém spočívá právě v nesprávné identifikaci. Pochopíme-li, že nejsme pole, ale vědomím pole, všechny problémy nás opustí. Celá duchovní cesta směřuje právě k tomuto náhledu. Duch není nikdy ničím narušen ani poskvrněn. Je vždy čistý a dokonalý jako světlo.

Všichni žijeme v iluzi. Jsme Vědomím veškerého pole – čistým Poznáním – ale považujeme se z nevědomosti za pole. Tato nevědomost nás musí jednoho dne opustit.

Někdo by si mohl myslet, že je tedy on sám tím, kdo pole poznává, ale Pán v dalším verši vysvětluje, že tím, kdo ve skutečnosti pole poznává, je Bůh. Bůh osvětluje všechna pole. Jediný Bůh. Jako jediné Slunce osvětluje všechna místa na světě. Podívejme se i na další verš.

Bhagavadgíta, kapitola 13, verš 2:

„Poznej, Ardžuno, že Já jsem Kšetradžna (individuální duše) existující i v ostatních Kšetrách. Za Moudrost považuji rozlišování mezi polem a tím, kdo pole poznává (tj. pochopení hmoty plus všeho, co se z ní odvíjí, a Ducha).“

Pán zde říká, že je tím, kdo si všechna pole uvědomuje. V prvním verši rozlišuje mezi tělem a tím, kdo ho poznává. Ve druhém verši říká: „Kdybyste se zeptali, kdo je tím Poznávajícím, odpovím, Já. Ve všech polích či tělech jsem Já tím, kdo v nich poznává.“ Individuální duše je součástí nekonečného Vědomí. Duše je součástí Boha. Jak se mohlo stát Nekonečné individuálním? V důsledku nevědomosti. Jediným cílem celé duchovní cesty je odstranit toto nepochopení.

„Poznej, Ardžuno, že Já jsem Kšetradžna (individuální duše) existující i v ostatních Kšetrách…“ Jinak řečeno: „Ve všech tělech jsem Já poznávajícím prvkem vědomí.“

„…Za Moudrost považuji rozlišování mezi polem a tím, kdo pole poznává (tj. pochopení hmoty plus všeho, co se z ní odvíjí, a Ducha).“ Naše tělo spadá do oblasti

hmoty a Duch je poznávajícím principem v něm. Co je považováno za moudrost? Moudrostí je pochopení, že vědomí je odděleno od těla. Moudrostí je odlišování pole od toho, kdo jej poznává.

Vezměme si například farmáře, který vlastní pole. Jsou to jeho pole, ale neplatí, že by on byl svými poli. Tohle je můj dům, ale já nejsem tenhle dům. Mohu říci: „Tohle je moje tělo. Já ale nejsem tělo.“

Až se toto pochopení v hledajícím ukotví natrvalo, on či ona se stávají duchovně seberealizovanými. Nestačí jen mentální porozumění, je třeba skutečný prožitek. Právě jste tomu možná porozuměli, ale za půl hodiny pochopení vyprchá. Na začátku je však rozumové porozumění s použitím slov velmi důležité.

.....